

Název : Úloha Organizace spojených národů v boji proti terorismu.

Autor: **MUDr. Dana Hlaváčková, ZZS Mělník**

ABSTRAK

Přednáška se snaží postihnout z historicko politologického hlediska důvody, které vedly v posledních letech minulého století k oslabení akceschopnosti OSN při řešení teroristických konfliktů ve světě. Ani události 11. září 2001 nevyburcovaly tuto mezinárodní instituci s ambicemi globálního garanta světového míru a pořádku k rychlým a razantním protiopatřením. Vedoucí představitelé OSN se omezili pouze na proklamativní politická prohlášení.

Důvody tohoto selhání je třeba hledat už ve 20. století, kdy přes výzvy W.Churchilla, který terorismus charakterizoval jako „rakovinu moderní doby, která přímo napadá srdce lidstva“, nezaujaly světové velmoci společně zásadní stanovisko vůči terorismu izraelskému a palestinskému, neboť sledovaly vlastní, především ekonomické zájmy. Následná reálná politika globální konfrontace pak tyto tolerantní postoje vůči terorismu pouze legalizovala. Tyto postoje se pak přenesly i na půdu OSN, kde zastoupení liberálně demokratických zemí a jejich vliv na hlasování Valného shromáždění OSN byly v tu dobu již relativně nízké. Vytvoření jednotného bloku nedemokratických zemí, především tzv. zemí „třetího světa“, jehož konstituování zahájila roce 1955 tzv. konference v Bandungu a jež byl silně podporován především Sovětským Svazem, zasadilo pak jednotnému postupu ze strany OSN proti teroristickým akcím definitivní smrtelnou ránu.

Přednáška se dále věnuje některým známým konfliktům ve světě 20. století a úloze terorismu při jejich řešení, zkoumá historické činy politiků a pretendentů OSN v těchto případech na pozadí faktografie, která do konce 90. let minulého století nebyla v naší zemi známá. Autorka se tímto způsobem snaží doložit, že většina členských států OSN, kde převládal vliv afro-asijsko-arabského a sovětského bloku, se chovala se stejným cynismem jako diktátoři a politici vlád, kteří terorismus využívali jako nástroj své politiky. Helsinská konference o evropské bezpečnosti a spolupráci v sedmdesátých letech minulého století pak již byla jen trapným divadlem, do jehož scénáře se dali lapit i důvěřiví představitelé demokratických zemí zastoupených v OSN. Terorismus tak ztratil poslední respekt před mezinárodními institucemi typu OSN a od sedmdesátých let 20. století zaznamenává trvale vzestupnou tendenci. Např. v roce 1971 bylo zaznamenáno 279 teroristických akcí ve světě, v roce 1980 již to bylo 1.709 případů. Liberálně demokratické společnosti začaly mít hodně důvodů ke strachu, neboť právě toto období je přesvědčilo v praxi, že terorismus systematicky a nutně podporuje totalitní režimy, že využívá svobodných struktur liberálního společenství a tím je ohrožuje a podrývá vůli civilizovaných lidí bránit se. Obranu civilizace však nemá, kdo by převzal. Boj proti mezinárodnímu terorismu jako hrozbě všem státům uznávajícím právní řád by býval měl být prvořadým zájmem Organizace spojených národů. Od sedmdesátých let však byly Spojené národy zkorumpovaným a demoralizovaným podnikem a jejich neuvážené zásahy násilí spíše podporovaly, než aby mu bránily. Trumanova osudná chyba, kterou udělal tím, že v roce 1950 dopustil, aby výkonná moc přešla na Valné shromáždění, začala nést trpké a hojné ovoce.

Překlopilo se nové tisíciletí, přišlo 11.září 2001, z programových dokumentů OSN zmizel pojem „země třetího světa“ a nahradil je pojem „bohatý Sever a chudý Jih“. OSN se vymezuje prostřednictvím svého Valného shromáždění negativně k mezinárodním monopolům nebo pranýřuje Izrael. V boji proti terorismu však selhává, a to jak politicky, tak při plánování a provádění praktických protiakcí, a nic na tom nemění ani udělená Nobelova cena za mír.